

Anayasa Mahkemesi Başkanlığından:

Esas Sayısı : 2017/13

Karar Sayısı : 2017/21

Karar Tarihi: 9.2.2017

İPTAL TALEBİNDE BULUNAN: İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN vekili Av. Kenan MAÇOĞLU

İPTAL TALEBİNİN KONUSU: Türkiye Büyük Millet Meclisinin (TBMM) 13.1.2017 tarihli ve 57. Birleşiminde alınan, İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN'a üç birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesine ve disiplin cezasına konu sözlerinin tutanaktan çıkarılmasına ilişkin TBMM kararlarının iptallerine karar verilmesi talebidir.

I- İPTALİ İSTENİLEN KARARLAR

1- İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN'a üç birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesine ilişkin 13.1.2017 tarihli TBMM Kararı.

2- İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN'ın disiplin cezasına konu sözlerinin tutanaktan çıkarılmasına ilişkin 13.1.2017 tarihli TBMM Kararı.

II- İPTAL TALEBİNİN GEREKÇESİ

1. Başvuru dilekçelerinde özetle; TBMM İçtüzüğü hükümlerine aykırı olarak disiplin cezasının verildiği, disiplin cezasına konu sözlerin yasama sorumsuzluğu kapsamında bulunduğu, konuşmanın tutanaktan çıkarılmasına yönelik bir düzenleme TBMM İçtüzüğü'nde bulunmadığı ve bu nedenle benzer talepler daha önce TBMM Başkanlık Divanınca reddedildiği hâlde disiplin cezasına konu sözlerinin tutanaktan çıkarılmasına karar verildiği, bu nedenlerle başvuru konusu TBMM kararlarının, eylemli İçtüzük değişikliği niteliğinde olduğu ve Anayasa'nın 85. maddesi çerçevesinde yargısal denetime konu yapılması gerektiği belirtilerek Anayasa'ya aykırı oldukları ileri sürülmüştür.

III- İNCELEME

2. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri uyarınca yapılan inceleme toplantısında, başvuru dilekçesi ve ekleri, Raportör Volkan HAS tarafından hazırlanan inceleme raporu, iptali talep edilen TBMM Kararları okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşüldü:

3. TBMM'nin 13.1.2017 tarihli 57. Birleşiminde, 447 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 11. maddesi üzerindeki görüşmeleri sırasında Halkların Demokratik Partisi Grubu adına söz alan İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN'ın, konuşmasında Türkiye Cumhuriyetine hakarete bulunduğu iddiasıyla Birleşimi yöneten Başkanvekilinin teklifi üzerine Genel Kurulca, anılan milletvekiline üç birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmiş ve disiplin cezasına konu sözlerinin tutanaktan çıkarılması karara bağlanmıştır.

4. Anayasa'nın 85. maddesinde "Yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine 84 üncü maddenin birinci, üçüncü veya dördüncü fıkralarına göre karar verilmiş olması hallerinde, Meclis Genel Kurulu kararının alındığı tarihten başlayarak yedi gün içerisinde ilgili milletvekili veya bir diğer milletvekili, kararın, Anayasaya, kanuna veya İktidara aykırılığı iddiasıyla iptali için Anayasa Mahkemesine başvurabilir. Anayasa Mahkemesi, iptal istemini onbeş gün içerisinde kesin karara bağlar." denilmektedir.

5. Anayasa'nın 148. maddesinin birinci fıkrasına göre, "Anayasa Mahkemesi, kanunların, kanun hükmünde kararname ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün Anayasaya şekil ve esas bakımından uygunluğunu denetler..."

6. İptal davası açmaya kimlerin yetkili olduğunun düzenlendiği Anayasa'nın 150. maddesinde ise "Kanunların, kanun hükmündeki kararnamelerin, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün veya bunların belirli madde ve hükümlerinin şekil ve esas bakımından Anayasaya aykırılığı iddiasıyla Anayasa Mahkemesinde doğrudan doğruya iptal davası açabilme hakkı, Cumhurbaşkanına, iktidar ve anamuhalefet partisi Meclis grupları ile Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyelere aittir..." denilmektedir.

7. Anayasa'nın yasama dokunulmazlığını öngören 83. ve milletvekilliğinin düşmesini düzenleyen 84. maddeleri gözetildiğinde, Anayasa'nın 85. maddesinde sözü edilen yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin TBMM kararlarının hukuki niteliği itibarıyla münferit birer parlamento kararı olduklarında duraksama bulunmamaktadır. TBMM'nin kanun dışındaki işlemlerini oluşturan parlamento kararlarından yalnızca TBMM İçtüzüğü ile yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına ve milletvekilliğinin düşmesine ilişkin kararların iptali talebiyle Anayasa Mahkemesine başvurulabileceği Anayasa'da kabul edilmiştir.

8. Anayasa'nın 85. maddesi uyarınca inceleme yapılabilmesi için iptali talep edilen parlamento kararının yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına veya milletvekilliğinin düşmesine ilişkin olması gerekmesine karşılık, iptali talep edilen parlamento kararları, bir milletvekili hakkında disiplin cezası verilmesini ve cezaya konu sözlerinin tutanaktan çıkarılmasını konu edinmekte olup bu kapsamda değildirlir. Bu nedenle başvuru konusu TBMM kararlarının, Anayasa'nın 85. maddesi çerçevesinde denetlenebilmesi mümkün değildir.

9. Öte yandan, bir parlamento kararı niteliğinde olan TBMM İçtüzüğü'nün Anayasa Mahkemesince denetimi, ancak Anayasa'nın 150. maddesi uyarınca açılan bir iptal davası ile mümkündür. Anayasa'nın 150. maddesine göre ise TBMM İçtüzüğü'nün şekil ve esas bakımından denetimi Cumhurbaşkanı, iktidar ve anamuhalefet partisi Meclis grupları ile TBMM üye tamsayısının en az beşte biri tutarındaki üyeler tarafından istenebilir. Somut iptal talebinde bu şartın gerçekleşmediği de açıktır.

10. Açıklanan nedenlerle başvuru konusu TBMM kararlarının, Anayasa'nın 85. maddesi uyarınca iptalleri talebinin reddi gerekir.

IV- HÜKÜM

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 13.1.2017 tarihli ve 57. Birleşiminde alınan, İstanbul Milletvekili Garo PAYLAN'a üç birleşim için Meclisten geçici çıkarma cezası verilmesine ve disiplin cezasına konu sözlerinin tutanaktan çıkarılmasına ilişkin TBMM kararlarının, Anayasa'nın 85. maddesi uyarınca iptalleri talebinin REDDİNE, 9.2.2017 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi

Başkan
Zühtü ARSLAN

Başkanvekili
Burhan ÜSTÜN

Başkanvekili
Engin YILDIRIM

Üye
Serdar ÖZGÜLDÜR

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye
Recep KÖMÜRCÜ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Celal Mümtaz AKINCI

Üye
Muammer TOPAL

Üye
M. Emin KUZ

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye
Kadir ÖZKAYA

Üye
Recai AKYEL

Üye
Yusuf Şevki HAKYEMEZ